

בבית המשפט העליון

רע"א 9088/10

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: יצחק ברדה

נגד

המשיב: פקיד שומה חדרה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה
מתאריך 11.06.2009 ב-ע"מ 496/03, שניתנה על ידי כב'
סגנית הנשיאה, השופטת ש' וסרקרוג

בשם המבקש: עו"ד דניאל דן-גור

בשם המשיב: עו"ד ציפי קוינט-שילוני

החלטה

1. לפני בקשת רשות הערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' סגנית הנשיאה, השופטת ש' וסרקרוג) ב-ע"מ 496/03, בגדרה נקבע כי אין מקום להיענות לבקשת המבקש להארכת המועד להגשת ערעור על שומות מס שהוצאו לו.

להלן יובאו בתמציתיות הנתונים הנדרשים להכרעה בבקשה.

רקע עובדתי והחלטת בית המשפט המחוזי הנכבד

2. במהלך השנים 1992-1996 (להלן: שנות המחלוקת) עסק המבקש בהתקנות של מתקני מים וביוב, ודיווח לרשויות המס על הכנסות ממשכורת בלבד. במסגרת טיפול בתיק הנישום של אחיו, מר מאיר ברדה, שעסק בתחומים דומים, קיבל המשיב מידע לפיו – לצד ההכנסות ממשכורת עליהן דיווח המבקש, הופיעו לכאורה בחשבונות הבנק שלו ושל בת זוגתו דאז הכנסות משמעותיות נוספות, שעליהן לא דיווח המבקש כנדרש. בהתאם למידע זה, הוצאו למבקש שומות בגין שנות המחלוקת, עליהן הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי הנכבד. מעבר למחלוקת המהותית בין הצדדים, הנוגעת בשאלה האם אכן מדובר בהכנסות בלתי מדווחות של המבקש, אם לאו, עיקר

ענייננו כאן בשאלת מועדי המצאתן של השומות למבקש, וסוגיה זו היא שעומדת במרכזה של בקשת רשות הערעור שלפני, כפי שיובהר להלן.

3. אין מחלוקת כי בתאריך 19.06.2003 הגיש המבקש ערעור על השומות, שהוצאו לו בגין שנות המחלוקת. לשיטת המבקש, השומות הומצאו לו בתאריך 21.04.2003 ולפיכך המועד האחרון להגשת הערעורים היה בתאריך 10.06.2003, והוא הגיש עד לתאריך זה בקשה לארכה בת תשעה ימים (קרי עד לתאריך בו הוגש הערעור בפועל). לעומתו, המשיב טוען כי השומות הומצאו למבקש מספר פעמים במהלך שנת 2001, וכי המועד האחרון להגשת ערעורים על שומות שנות המחלוקת היה לכל המאוחר בתאריך 17.12.2001, כך שלמעשה מדובר באיחור של כשנה וחצי בהגשת הערעורים על השומות הנ"ל.

4. בתאריך 11.06.2009 קבע בית המשפט המחוזי הנכבד כי השומות הומצאו למבקש מספר פעמים במהלך שנת 2001, באמצעות דואר רשום ובאמצעות מסירה ידנית – ולכן מדובר באיחור של כשנה וחצי בהגשת הערעור עליהן. בית המשפט המחוזי נדרש לפיכך לשאלה האם קיימת בנסיבות העניין הצדקה למתן ארכה כה ממושכת, אך קבע כי לא מצא טעם מיוחד שיצדיק זאת. בעקבות דחיית בקשת הארכה של המבקש – נמחק ערעורו על שומות שנות המחלוקת.

5. על החלטת בית המשפט המחוזי הנכבד הגיש המבקש ערעור לבית משפט זה. בתאריך 28.10.2008 קבע כב' הרשם ג' שני כי מדובר בהחלטה אחרת המחייבת הגשת בקשת רשות ערעור – ולא בפסק דין, עליו רשאי המבקש לערער בזכות. על החלטת הרשם הגיש המבקש ערעור, שנדחה על ידי חברי, השופט ט' ג'ורדאן בתאריך 30.11.2010, אשר קבע כי אין מקום להתערב בהחלטת הרשם הנ"ל.

6. מכאן בקשת רשות הערעור שלפני, המכוונת כנגד החלטת בית המשפט המחוזי לגופה, אשר בגדרה נדחתה בקשת הארכה שהגיש המבקש. אין עוד מחלוקת כי ההליך טעון הגשת בקשת רשות ערעור.

טענות הצדדים

7. לשיטת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי הנכבד, אשר "נצמד לטענה פרוצדוראלית", כדבריו, ובכך גרם למבקש לשאת בתשלום מס בגין הכנסות שכלל אינן שלו, אלא של אחיו. המבקש טוען עוד כי בידיו "הוכחות חד-משמעיות" לפיהן לא

מדובר בהכנסותיו, כולל דברים מוקלטים שנאמרו מפיהם של גורמים שונים ברשויות המס. לגופם של דברים הסביר המבקש באריכות מדוע לא הגיעו אליו שומות המס שהוצאו לו, וטען כי בכל הכרעה והכרעה בסוגיה זו טעה בית המשפט המחוזי הנכבד.

8. המשיב מצידו טען כי הבקשה איננה עומדת במבחנים למתן רשות ערעור על החלטה אחרת, ולכן אין מקום להיענות לה. לגופם של דברים, סומך המשיב את ידיו על החלטת בית המשפט המחוזי הנכבד, אשר קבע כי הערעור שהגיש המבקש על שומות שנות המחלוקת הוגש באיחור ניכר, וכי אין בנסיבות העניין הצדקה למתן ארכה כה ממושכת להגשת הערעור. לבסוף, פירט המשיב מדוע לשיטתו השומות הינן מבוססות וראויות.

דין והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה, בתשובה לה, בבקשת המבקש להגיב לתשובה, ובתגובת המשיב לבקשה זו – הגעתי למסקנה כי דין הבקשה למתן רשות ערעור להתקבל, אך דין הערעור להידחות. להלן יפורטו בתמציתיות הנימוקים להחלטתי.

10. החלטתי להיענות לבקשת רשות הערעור משום שאף על פי שהחלטת בית המשפט המחוזי הנכבד סווגה כ- "החלטה אחרת", הרי שלמעשה החלטתו שלא להאריך את המועד להגשת הערעור על שומות המס לגבי שנות המחלוקת מסיימת למעשה את ההתדיינות שבין בעלי הדין. לכן – אין אפשרות להפנות את המבקש לערער על פסק הדין כולו (שכן פסק דין שכזה לא ינתן כלל) ואף אין מדובר פה בחוסר יעילות בניהול הזמן השיפוטי (שכן זו ההזדמנות היחידה של המבקש לשנות את ההכרעה בעניינו). לפיכך סבורני כי עניינו של המבקש נכלל בתנאים הקבועים בסעיף 41(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) למתן רשות ערעור, ואני נעתר בזאת לבקשת רשות הערעור ודן בה כבערעור לפי הסמכות שנתונה לי על פי סעיף 26(4) לחוק בתי המשפט ובתקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. לפיכך המבקש יכונה מעתה – המערער.

11. כפי שפורט לעיל, ליבו של הערעור בטענות אודות טעויות שנפלו בהחלטת בית המשפט המחוזי הנכבד, תוך פירוט נרחב מדוע בפועל לא הומצאו שומות שנות המחלוקת לידי המערער. למעשה מונח בפני ערעור שכל כולו תקיפת ממצאים עובדתיים של בית המשפט המחוזי הנכבד, אותם קבע לאחר שמיעת ראיות והתרשמות מן העדים השונים, לרבות המערער עצמו.

12. ההלכה הפסוקה קובעת כי בית משפט זה לא יתערב בקביעות עובדתיות של הערכאה המבררת, אלא בחריגים מוגדרים ומתוחמים היטב (ראו למשל: ע"א 9974/05 הפטריארכיה הסיריאנית אורתודוכסית נ' הוד קדושתו הפטריארך הארמני של ירושלים ויורשיו (28.05.2008) וההפניות בפסקה 22 שם). בנסיבות ענייננו, לא מצאתי טעם ראוי לסטות פה מהלכה זו, שכן נראה שקביעותיו של בית המשפט המחוזי מבוססות ומנומקות היטב. חרף טיעוניו המפורטים של המערער – לא ראיתי מדוע יש להעדיף את גרסתו על פני הממצאים העובדתיים שנקבעו על ידי הערכאה המבררת הנכבדה. את כל טענותיו בהקשר לנסיבות המצאת שומות המחלוקת – שטח המערער בפני בית המשפט המחוזי הנכבד, אך זה העדיף את גרסתו של המשיב, אשר גובתה בראיות, ולא מצאתי כל עילה להתערב בכך.

זאת ועוד – אף לגופם של דברים דומני כי צדק בית המשפט המחוזי הנכבד בקביעותיו השונות, וכי השומות הומצאו כדין למערער בדואר רשום, וחלקן אף נמסרו לידי בעת שהתייצב במשרדי המשיב.

14. בכך מגיע סופה של ההתדיינות המשפטית בין הצדדים, תוך שהשגותיו המהותיות של המערער על שומות המס של שנות המחלוקת (קרי טענותיו לפיהן ההכנסות שבמחלוקת כלל אינן שלו אלא של אחיו) – אכן לא התבררו בהליך האזרחי לגופן. יחד עם זאת, אינני סבור כי בעיכוב בהגשת הערעור מדובר ב- "זוטי פרוצדורה", כפי שטען המערער, אלא באיחור משמעותי של כ-18 חודשים בהגשת הערעור על השומות הרלבנטיות. בית המשפט המחוזי הנכבד מצא כי האיחור נבע, בין השאר, מרצונו של המערער לדחות את ההליך האזרחי עד לתום ההליך הפלילי שנוהל כנגדו וברצון שכזה בלבד אין משום טעם מיוחד (כאן אעיר שעל מנת לנסות ולהשיג תוצאה אפשרית מעין זו ניתן לנקוט בדרכים לגיטימיות אחרות, ואולם הדבר מותנה בהגשת בקשות מתאימות, אגב הנמקה המצדיקה את הדבר בנסיבות – ובקבלת החלטה שיפוטית מראש). הנה כי כן בנסיבות שלפנינו – אינני סבור שקיימים טעמים מיוחדים, אשר מצדיקים סטייה מהכללים הדיוניים המקובלים, כפי שאלה פורטו ונומקו על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד.

15. נוכח כל האמור לעיל – הערעור נדחה. בשים לב לנסיבות – אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ב באלול התשע"ג (28.08.2013).

ש ו פ ט